

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU WSI GOŁANICE

w gminie Święciechowa

na okres od lutego 2024 do lutego 2029

Dokument sporządzony przez przedstawicieli
grupy odnowy wsi:
Sztor Korneli, Cieślawskiego Grzegorza, Jamroziaka Karola,

z udziałem moderatorek:
Anny Wieczorek, Natalii Szymanowskiej

styczeń 2024

SPIS TREŚCI

- 1. DIAGNOZA ZAAWANSOWANIA WSI**
- 2. ANALIZA ZASOBÓW W TRZECH CZĘŚCIACH**
- 3. ANALIZA SWOT**
- 4. ANALIZA POTENCJAŁU**
- 5. WIZJA WSI**
- 6. PROGRAM DŁUGOOTERMINOWY**
- 7. PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY**

WSTĘP:

Solecka Strategia Rozwoju Wsi Gołanice jest dokumentem strategicznym, określającym kierunki rozwoju miejscowości na lata 2024-2029. To plan zamierzeń mieszkańców Gołanic i należy go traktować jako dokument pomocniczy przy podejmowaniu decyzji dotyczących wsi, zarówno przez władze sołectwa, jak i władze gminy.

Jego wykonanie zależy od wielu czynników, a zawarte w nim projekty i przedsięwzięcia będą z pewnością modyfikowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych, jak i zewnętrznych oraz pojawiających się nowych możliwości finansowania.

Solecka Strategia Rozwoju Wsi Gołanice lata 2024-2029 spełnia wymagania, stawiane przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego realizatora programu Wielkopolskiej Odnowy Wsi 2020 +. Zawiera charakterystykę miejscowości, analizę jej zasobów wraz z oceną słabych i mocnych stron. Poprzez warsztaty przeprowadzone z udziałem mieszkańców, opracowana została wizja rozwoju miejscowości, plan długo i krótkoterminowy służący odnowie miejscowości.

Zasadniczy wkład w powstanie i kształt niniejszego dokumentu wnieśli mieszkańcy Gołanic biorący udział w warsztatach podczas których dokonano wyżej wymienionej analizy.

Solecka Strategia Rozwoju Wsi Gołanice na lata 2024-2029 podlega przyjęciu przez Zebranie Wiejskie Sołectwa Gołanice oraz Radę Gminy Święciechowa.

KARTA DIAGNOZY ZAAWANSOWANIA ODNOWY WSI
wraz ze sprawozdaniem z wizji w terenie

Gmina: Świąciechowa

Sołectwo: Gołanice

Liczba mieszkańców: 512 osób

Faza odnowy	Zakres działań	*	Rozwój organizacyjny	*	Sterowanie rozwojem	*
	brak działań		istnieje tylko rada sołecka		brak planowania działań w wymiarze całej wsi	
	działania fragment. lub dotyczące wąskiej grupy		rozproszone działanie organizacji			
A Inicjalna	działania spontaniczne		zawiązana grupa odnowy wsi		opracowanie planu i programu odnowy dla całej wsi	
	porządkowanie wsi					
	projekty startowe (z programu krótkoterminowego)		podejmuje się kroki na rzecz skoordynowania działań organizacji we wsi		planowanie w krótkim horyzoncie czasowym	
	przekonywanie mieszkańców do idei odnowy wsi i integrowanie wokół pierwszych przedsięwzięć					
B Początkowa	różnorodne projekty (z programu długoterminowego) nastawione na usunięcie podstawowych barier i zaspokojenie głównych potrzeb	x	liczna grupa odnowy wsi (skupia przedstawicieli organizacji i instytucji)	x	systematyczne planowanie działań, (np. roczne plany rzeczowo-finansowe, kalendarze imprez)	x
			zawiązane stowarzyszenie na rzecz rozwoju (odnowy) wsi	x	wykorzystywanie gminnych instrumentów wsparcia	x

	pobudzenie mieszkańców do odnowy własnych posesji	x	skoordynowane działanie organizacji obecnych we wsi		proste instrumenty komunikacji wewnętrznej	x
C Zaawansowana	projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi	x	„koalicja” organizacji i instytucji na rzecz odnowy wsi	x	projektowanie działań (projekty)	
	projekty wyróżniające wieś, kształtuje się centrum wiejskie	x	liczne stowarzyszenie odnowy wsi	x	pozyskiwanie środków zewnętrznych	x
	powszechne zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne		animacja aktywności poszczególnych grup mieszkańców		systematyczne planowanie rozwoju (aktualizowanie planu i programu odnowy wsi)	
	powszechna odnowa prywatnych posesji			rozwinięta komunikacja wewnętrzna		promocja wsi
	lokalnie oraz regionalnie powiązane ze sobą projekty wywołujące efekt synergiczny (nacisk na tworzenie miejsc pracy)		stowarzyszenie odnowy wsi instytucją rozwoju lokalnego (Centrum Aktywności Lokalnej)		kompleksowe i szczegółowe planowanie przestrzenne	
ukształtowane „centrum wiejskie”		rozwój wsi oparty na aktywności kluczowych grup mieszkańców (rolników, przedsiębiorców, młodzieży, kobiet) i stowarzyszeń		powszechny udział grup mieszkańców w strategicznym planowaniu rozwoju		
świadome kształtowanie czynników rozwoju (np. wykorzystania odnawialnych energii)			rozwinięta promocja oraz komunikacja z otoczeniem			

	projekty kreujące „wieś tematyczną”				instrumenty wsparcia działań prywatnych	
	dostosowanie projektów prywatnych do programu odnowy wsi					

Wstaw X gdy spełnia warunek

Sprawozdanie z wizji w terenie

Miejsce i data przeprowadzenia wizji: Gołanice, 20.01.2024 r.

Uczestnicy: Liderka grupy odnowy wsi, Radny Rady Gminy, moderatorki programu Wielkopolska Odnowa Wsi

Krótką charakterystyką wsi: *(aktywność mieszkańców, funkcjonujące organizacje pozarządowe, infrastruktura, charakter zabudowy, fundusze)*

Gołanice-wieś w gminie Świąciechowa, powiecie leszczyńskim. Aktywność społeczna na wysokim poziomie. W centrum wsi znajduje się kościół, staw i świetlica wiejska z placem zabaw, sklepem oraz przystankiem autobusowym. Staw wymaga ponownej rewitalizacji. W sołectwie kładzie się silny nacisk na integrację mieszkańców. Infrastruktura drogowa w dobrym stanie. Wieś o układzie owalnicy, po jednej stronie ograniczona jeziorem. Przy plaży znajduje się stacja WOPR, siłownia zewnętrzna, plac zabaw oraz czynny w okresie letnim bar. Na przeciwległym do jeziora końcu wsi znajduje się teren gminny do zagospodarowania na potrzeby mieszkańców. Sołectwo korzysta z gminnych instrumentów wsparcia finansowego oraz środków zewnętrznych.

Z przeprowadzonej wizji w terenie sporządzono dokumentację fotograficzną.

Data: 20.01.2024 r.

Sporządziły: Anna Wieczorek, Natalia Szymanowska

Świetlica wiejska

Siłownia zewnętrzna i boisko przy plaży

Teren na park rodzinny

ANALIZA ZOSOBÓW

ANALIZA ZASOBÓW – część I

RODZAJ ZASOBU*		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
PRZYRODNICZY	walory krajobrazu, rzeźby terenu	teren równinny, dużo zieleni i jezioro, Przemęcki Park Krajobrazowy		x	
	stan środowiska	dobry		x	
	walory klimatu	umiarkowany		x	
	walory szaty roślinnej	duża powierzchnia lasów, roślinność przybrzeżna		x	
	cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	jezioro, wyspa, lasy, przy pałacowy park z 7 dębami wpisanymi jako pomniki przyrody			x
	świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	dziki, bobry, czaple, sarny, ryby w jeziorze		x	
	wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	Jezioro Krzyckie, stawy, rowy			x
	wody podziemne	przydomowe studnie, Hydrofornia (Zakład Usług Wodnych we Wschowie), zaopatrująca sołectwo w wodę		x	
	gleby	III do VI klasy		x	
	kopaliny	żwir		x	
walory geotechniczne	-				
KULTUROWY	walory architektury	owalnica z kościołem, sklepem, świetlicą i stawem, zwarta zabudowa jednorodzinna		x	
	walory przestrzeni wiejskiej publicznej	plaża z boiskiem do siatkówki, i siłownią zewnętrzną, świetlica, kościół, 2 place zabaw, teren gminny do zagospodarowania, boisko sportowe		x	
	walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	prywatny pałac z parkiem nad jeziorem zwarta zabudowa jednorodzinna		x	

	zabytki i pamiątki historyczne	kościół, pałac, figura św. Nepomucena, krzyż przy drodze polnej do Niechlodu, dom czworaki	x		
	osobliwości kulturowe	-			
	miejsca, osoby i przedmioty kultu	figura św. Nepomucena, kościół	x		
	święta, odpusty, pielgrzymki	odpust parafialny, droga krzyżowa ulicami Gołanic			
	tradycje, obrzędy, gwara	obrzędy dożynkowe, noc świętojańska, dzień strażaka, choinka wiejska		x	
	legendy, podania i fakty historyczne	legenda dotycząca wyspy, która głosi, że po zapadnięciu zmroku można wsluchując się w ciszę usłyszeć dźwięk dzwonów z zatopionej osady po której na jeziorze została tylko mała wyspa	x		
	przekazy literackie	-			
	ważne postacie i przekazy historyczne	właścicielami pałacu była rodzina Donimirskich			x
	specyficzne nazwy	Hitek (las na północy), Puś (las na południu)		x	
	specyficzne potrawy	-			
	dawne zawody	szewc	x		
	zespoły artystyczne, twórcy	zespół śpiewaczy Karolinki			x

ANALIZA ZASOBÓW – część II

	RODZAJ ZASOBU	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓZNIAJĄCE
OBIEKTY I TERENY	działki pod zabudowę mieszkaniową	duża ilość, w sumie na powierzchni ok. 15 ha		x	
	działki pod domy letniskowe	działki o powierzchni ok. 0,3 ha	x		
	działki pod zakłady usługowe i przemysł	-			
	pustostany mieszkaniowe	-			

	pustostany przemysłowe	-			
	tradycyjne nieużytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	-			
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	placze publicznych spotkań, festynów	plac przy świetlicy wiejskiej, boisko, plaża, place zabaw		x	
	sale spotkań, świetlice, kluby	świetlica wiejska		x	
	miejsca uprawiania sportu	boisko do piłki nożnej siatkowej, fitness park, ścieżka rowerowa do Krzycka Małego, Włoszakowic, Święciechowy, jezioro			x
	miejsca rekreacji	plaża		x	
	ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	ścieżka rowerowa do Święciechowy oraz do Piotrowic, Włoszakowic i Krzycka Małego		x	
	szkoły	-			
	przedszkola	-			
	biblioteki	-			
	placówki opieki społecznej	-			
	placówki służby zdrowia	-			
	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	wodociąg, kanalizacja	cała wieś posiada wodociąg i kanalizację		x
drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)		drogi w większości utwardzone, oświetlone i oznakowane		x	
chodniki, parkingi,		chodniki przez całą wieś, parking przy plaży		x	
sieć telefoniczna i dostępność Internetu		sieć telefoniczna i dostęp do Internetu w całej wsi		x	
telefonii komórkowej		dobry zasięg w całej wsi		x	
Internet szerokopasmowy		internet szerokopasmowy w całej wsi		x	
transport publiczny: a) kolej (przystanki) b) autobus (przystanki)		a) -			
	b) 2 przystanki autobusowe			x	

	inne	-			
ANALIZA ZASOBÓW – część III					
RODZAJ ZASOBU		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
GOSPODARKA, ROLNICTWO	miejsca pracy (gdzie, ile?)	działalności jednoosobowe, drobne usługi		x	
	znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	Tapicerstwo, Lutnik, Ubierz swoje ściany, kamieniarstwo Lapis, hurtownia płyt wiórowych		x	
	gastronomia	Bar u Ali czynny sezonowo		x	
	miejsca noclegowe	-		x	
	gospodarstwa rolne	7 gospodarstw o powierzchni od 3 do 120 ha		x	
	uprawy hodowle	bydło, zboża, trzoda chlewna		x	
	możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	-			
	zasoby odnawialnych energii	przydomowe instalacje fotowoltaiczne		x	
ŚRODKI FINANSOWE I POZYSKIWANIE FUNDUSZY	środki udostępniane przez gminę/lub powiat	fundusz sołecki	x		
	środki wypracowywane	środki wypracowane podczas imprez kulturalnych		x	

MIESZKAŃCY (KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI)	autorytety i znane postacie we wsi	-			
	krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	-			
	osoby o specyficznej lub ważnej wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	-			
	przedsiębiorcy, sponsorzy	mieszkańcy prowadzący działalność gospodarczą		x	
	osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościach informatycznych	wszyscy chętni mieszkańcy		x	
	pracownicy nauki	-			
	związki i stowarzyszenia	Ochotnicza Straż Pożarna w Gołanicach, Stowarzyszenie Aktywni dla Gołanic			x
	kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	Panorama leszczyńska, Radio Elka, Kurier Święciechowski		x	
	współpraca zagraniczna i krajowa	-			
INFORMACJE DOSTĘPNE O WSI	publikatory, lokalna prasa	Kurier Święciechowski - online		x	
	książki, przewodniki	Informator wydawany przez Gminę		x	
	strony www	Fb: Aktywni dla Gołanic, OSP Gołanice		x	

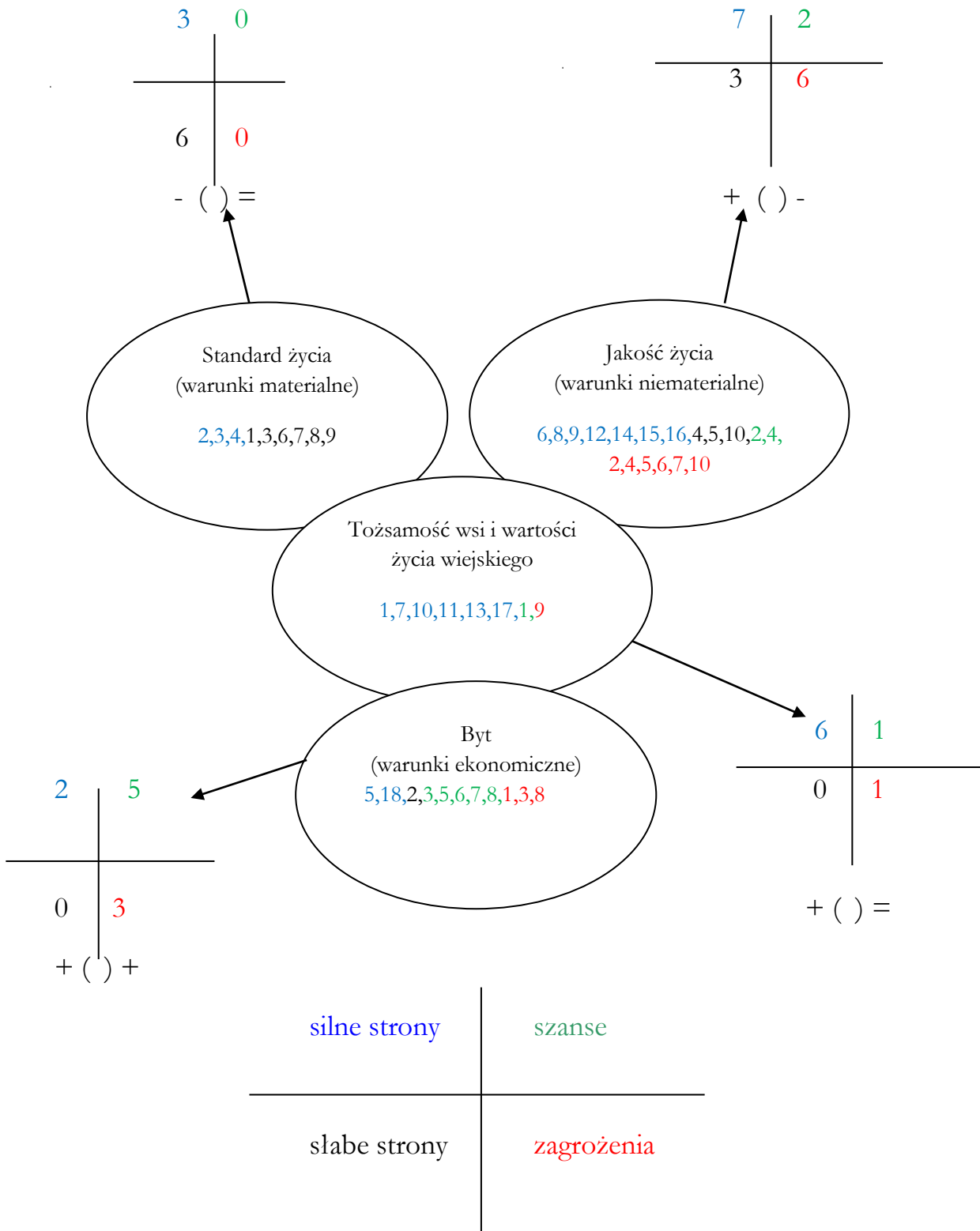
Zasoby – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Zwrócić uwagę na elementy specyficzne i rzadkie (wyróżniające wieś). *Opracowanie: Ryszard Wilczyński*

ANALIZA SWOT

SILNE STRONY (atuty wewnętrzne)	SŁABE STRONY (słabości wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jezioro (T) 2. Kanalizacja sanitarna i deszczowa (S) 3. Tylko drogi gminne (S) 4. Fitness park z boiskami do piłki nożnej i siatkowej (S) 5. Duża liczba działek budowlanych na sprzedaż (B) 6. Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza (J) 7. Ochotnicza Straż Pożarna (T) 8. Stowarzyszenie Aktywni dla Gołanic (J) 9. Bardzo zintegrowani mieszkańcy (J) 10. Podtrzymywanie lokalnych tradycji (T) 11. Noc świętojańska (T) 12. Majówki (J) 13. Dożynki (T) 14. Dzień Kobiet (J) 15. Dzień Seniora (J) 16. Choinka wiejska (J) 17. Plecenie girland na odpust (T) 18. Teren do zagospodarowania na park rodzinny (S) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Świetlica wiejska z salą na piętrze (S) 2. Nie ma miejsc pracy we wsi (B) 3. Słaby stan techniczny kościoła (S) 4. Problem z utrzymaniem stawu, szybko zarasta (J) 5. Słabe wyposażenie w sprzęt rekreacyjny stancji WOPR (J) 6. Nie ma przedszkola ani szkoły (S) 7. Place zabaw wymagające modernizacji i doposażenia (S) 8. Siłownia zewnętrzna wymagająca doposażenia (S) 9. Nieutwardzone drogi gruntowe (S) 10. Zaniedbane tereny będące własnością KOWR-u (przy plaży i przy planowanym parku rodzinnym) (J)

<p style="text-align: center;">SZANSE (okazje zewnętrzne płynące z otoczenia)</p>	<p style="text-align: center;">ZAGROŻENIA (zagrożenia płynące z otoczenia)</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie geograficzne/krajobrazowe (jezioro, lasy) (T) 2. Dobra współpraca z władzami samorządowymi (J) 3. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych (B) 4. Udział w Programie Wielkopolska Odnowa Wsi (J) 5. Dobra współpraca z innymi sołectwami (B) 6. Rozwój turystyki wodnej i rowerowej (B) 7. Moda na nordic walking mamy sprzyjające tereny do jego uprawiania (B) 8. Wędkarstwo (B) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmieniające się przepisy prawa (B) 2. Następstwa ocieplenia klimatu (J) 3. Skomplikowane procedury (B) 4. Nieprzewidywalne warunki atmosferyczne (J) 5. Pandemia (J) 6. Starzejące się społeczeństwo (J) 7. Zanieczyszczenie powietrza (J) 8. ASF (B) 9. Zagrożenie dotyczące wyspy – niszczenie korony drzew przez kormorany a także podmywanie brzegów przez wodę (T) 10. Bobry niszczące zadrzewienie przy brzegach jeziora (J)

Analiza potencjału rozwojowego wsi

WIZJA WSI (hasłowa i opisowa):

GOŁANICE- Tradycje swoje mamy, na plażę i do parku zapraszamy

GOŁANICE wieś pełna drzew, prężnie działające organizacje pozyskują fundusze na zagospodarowanie Parku rodzinnego gdzie następuje integracja międzypokoleniowa. Świetlica wiejska jest wyposażona w klimatyzację, zmodernizowana, kwitnie w niej życie kulturalne. Stacja WOPR przy jeziorze jest wyposażona w wielorakie sprzęty wodne. Plaża wyposażona w małą infrastrukturę oraz nowy pomost. Mamy utwardzone, oświetlone drogi z chodnikami.

Wizja wsi (hasłowa): **GOŁANICE**- Tradycje swoje mamy: na plażę i do parku zapraszamy

I. Plan rozwoju			II. Program rozwoju
1.CELE Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)	3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
	ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO			
1. Kultywowanie lokalnej tradycji	<ul style="list-style-type: none"> - wieloletnia historia KGW - aktywni mieszkańcy - fundusz sołecki - świetlica wiejska - aktywny proboszcz - aktywne organizacje 	- niewystarczające środki finansowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dożynki parafialne 2. Odpust Św. Piotra i Pawła 3. Jubileusz powstania OSP Golanice

B. STANDARD ŻYCIA

<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja świetlicy wiejskiej 2. Poprawa infrastruktury rekreacyjno – sportowej 3. Remont kościoła 4. Poprawa infrastruktury drogowej 	<ul style="list-style-type: none"> - aktywni mieszkańcy - istniejące drogi - tereny gminne - świetlica wiejska - boisko sportowe 	<p>niewystarczające środki finansowe</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Remont Sceny 1.2 Montaż klimatyzacji 1.3 Dopuszczenie kuchni 1.4 Wymiana ogrzewania 1.5 Wymiana bramy wjazdowej na teren przy świetlicy wiejskiej 2.1 Uporządkowanie terenu i ogrodzenie 2.2 Doprowadzenie mediów 2.3 Rozplanowanie parku 2.4 Budowa wiaty integracyjnej 2.5 Nasadzenie 2.6 Budowa placu zabaw 2.7 Budowa bulłodromu 3.1 Budowa wieży kościelnej 3.2 Remont kościoła 4.1 Przebudowa ulicy Leśnej 4.2 Budowa chodnika przy ulicy Stawowej 4.3 Budowa chodnika przy ulicy Parkowej 4.4 Budowa chodnika przy ulicy Spacerowej 4.5 Budowa chodnika przy ulicy Leśnej
--	---	--	--

C. JAKOŚĆ ŻYCIA

<p>1. Poprawa integracji mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktywni mieszkańcy - plaża - świetlica wiejska - walory krajobrazowe 	<p>- niewystarczające środki finansowe</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doposażenie stacji WOPR 2. Postawienie pomostu z zjeżdżalnią do wody 3. Udział w zawodach pożarniczych 4. Zakup umundurowania dla MDP 5. Szkolenia z pierwszej pomocy 6. Stworzenie salki edukacyjnej 7. Piknik Strażacki 8. Piknik rodzinny 9. Kino plenerowe 10. Turniej piłki plażowej 11. Turniej kopa 12. Balik karnawałowy 13. Choinka wiejska 14. Andrzejki
--	---	--	--

D. BYT

<p>1. Promocja wsi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktywni mieszkańcy - świetlica wiejska - walory krajobrazowe - fundusz sołecki 	<p>- niewystarczające środki finansowe</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Postawienie tablic z planem wsi 2. Zakup materiałów promocyjnych: roll-upów, banerów itp. 3. Witacze 4. Organizacja gry terenowej
------------------------	---	--	---

PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ODNOWY WSI na okres od lutego 2024 do lutego 2025

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punktacja	Hierarchia
			Organizacyjnie	Finansowo		
Co nas najbardziej zintegruje?	wspólna zabawa	Piknik rodzinny	TAK	TAK	4+5+1=10	III
Na czym nam najbardziej zależy?	na integracji współpracy mieszkańców	Cykl imprez kulturalno integracyjnych	TAK	TAK	5+4+2=11	IV
Co nam najbardziej przeszkadza?	zły stan techniczny świetlicy wiejskiej	Remont świetlicy wiejskiej	TAK	NIE	3+3+5=11	IV
Co najbardziej zmieni nasze życie?	aktywny wypoczynek	Doposażenie plaży	NIE	NIE	2+2+4=8	II
Co nam przyjdzie najłatwiej?	Wspólne działania organizacji społecznych	Park Rodzinny	tak	nie	1+1+3=5	I

Na realizację jakiego projektu planujemy pozyskać środki zewnętrzne? Z jakich źródeł?
(Maksymalnie 3 propozycje uszeregowane według ważności)

1. Park Rodzinny
2. Doposażenie plaży
3. Remont świetlicy wiejskiej

Źródła finansowania: konkursy w ramach programu Wielkopolskiej Odnowy Wsi 2020+, środki w ramach konkursów ogłaszanych przez Lokalną Grupę Działania dotacje dla organizacji pozarządowych, środki z budżetu gminy i powiatu, inne dostępne środki zewnętrzne krajowe i unijne

**Podpisy przedstawicieli grupy odnowy wsi
uczestniczących w przygotowaniu dokumentu:**

Kornela Sztor,
Grzegorz Cieślowski,
Karol Jamroziak

Podpisy moderatorów odnowy wsi:

Wieczorek Anna,
Szymanowska Natalia